

Małgorzata Goliszewska

Sztuka jako obecność. Obecność jako sztuka.

Streszczenie dzieła artystycznego

Projekt, który stanowi przedmiot niniejszej rozprawy, jest zarówno osobistą dokumentacją procesu samo-uzdrowiania, jak i procesem przekształcenia ich w język artystyczny. Całość rozpięta została na trzech salach – trzech etapach przejścia – które ukazują kolejne warstwy doświadczenia. Pierwsza sala to udokumentowany na przestrzeni niemalże czterdziestu lat teatr życia codziennego, odsłonięty w swojej banalności i tragikomiczności; druga sala jest bramą do głębszych znaczeń, miejscem zanurzenia w przestrzeń nieświadomości i symbolicznych wizji; trzecia sala prezentuje dziesięć aktów psychomagicznych wykonanych przez artystkę w latach 2024–2025, które – choć powstały z powodów zdrowotnych i terapeutycznych – zostają tu zaprezentowane jako dzieła sztuki.

Centralnym założeniem projektu jest przekonanie, że akt twórczy i akt uzdrawiania są ze sobą nierozzerwalnie splecione. Każdy akt psychomagiczny, zgodnie z koncepcją Alejandro Jodorowsky'ego, jest symbolicznym działaniem wykonywanym na płaszczyźnie realnej, którego skutki sięgają nieświadomości i przekształcają jej zapis. Z kolei Recall Healing – metoda rozwinięta przez Gilberta Renauda – wskazuje na ścisłe powiązania między pamięcią biologiczną, historią rodu i zapisami nieświadomości a procesami chorobowymi. W tym sensie dzieło ukazuje sztukę jako szczególny język symboliczny, który pozwala „rozmawiać” z ciałem i podświadomością.

W drugiej sali, wypełnionej dźwiękami nagrań z sesji hipnotycznych i hipnoterapii rodzinnej, pojawia się wyraźne nawiązanie do koncepcji Arnolda Mindella. Jego „śnienie na jawie” i „śniące ciało” pokazują, że nasze symptomy są komunikatami od nieświadomości, a rolą twórczości jest ich uważne odczytanie i przekształcenie. Prezentowane w sali drugiej obiekty takie jak rysunek wizji regresyjnej, w której rodzice zostali przedstawieni jako dwa węże – ukazują proces archetypowej transformacji, który Jung opisywał jako alchemiczny. Wchłonięcie trucizny i jej alchemizacja odsyła do jungowskiego procesu *individuatio*, gdzie konfrontacja z cieniem prowadzi do odrodzenia psychicznego. Sny, wizje, objawy cielesne i wydarzenia losowe jawią się tu jako wezwania, na które artystka odpowiada, tworząc akty psychomagiczne.

W trzeciej sali akty te zostają zaprezentowane w formie opisów i instrukcji, towarzyszą im zdjęcia i krótkie komentarze. Minimalizm formy podkreśla istotę aktu: nie chodzi o widowisko, lecz o zapis procesu, o świadectwo przemiany. W ten sposób – jak zauważa Joseph Campbell w *Bohaterze o tysiącu twarzy* – indywidualna droga bohatera staje się zarazem drogą uniwersalną. Podobnie jak w rytuałach inicjacyjnych, doświadczenia jednostkowe nabierają wymiaru archetypowego, a akt artystyczny staje się mostem pomiędzy światem wewnętrznym i zewnętrznym.

Dzieło stanowi całościowy proces artystyczny, w którym – zgodnie z myślą Junga, Jodorowsky'ego czy Mindella – sztuka i uzdrawianie spotykają się w jednym polu doświadczenia. Twórczość zostaje zdefiniowana jako akt odpowiedzi na wezwanie rzeczywistości, a życie jako nieustanna praktyka artystyczna.

Kulminacją projektu jest jedenasty akt psychomagiczny, odbywający się na żywo podczas wernisażu. Akt ten został zaplanowany na moment szczególnie w astrologii: przekroczenie ostatniego stopnia Raka i wejście w zerowy stopień Lwa. Ostatni stopień Raka symbolizuje domknięcie cyklu, związany z domem, rodem i emocjonalnymi uwarunkowaniami, natomiast zerowy stopień Lwa otwiera przestrzeń nowego trzydziestoletniego cyklu astrologicznego – czas pełniejszej ekspresji, twórczości i samoświadomości.

Artystka dokonuje tego przejścia wraz z czterema „bliźniaczkami astrologicznymi” – dwiema z Polski i dwiema z zagranicy – które dzielą z nią niemal identyczny układ planetarny w chwili narodzin. To wspólne działanie czyni z aktu wydarzenie o charakterze kolektywnym, przekraczającym granice indywidualnej biografii. Dokładnie dziesięć lat temu siedem „bliźniaczek” spotkało podczas swoich trzydziestych urodzin w ramach dyplomu magisterskiego artystki.

Data wernisażu ma zatem znaczenie kluczowe: to nie tylko moment fizycznej prezentacji dzieła, ale faktyczna brama przejścia w nowy cykl astrologiczny. W tym sensie projekt spina się z narracją podróży bohatera według Josepha Campbella: po przejściu przez inicjację, kryzysy i transformacje, artystka powraca jako zodiakalny Lew.

Małgorzata Goliszewska
Art as Presence. Presence as Art.
Summary of the Artistic Work

The project that constitutes the subject of this dissertation is both a personal documentation of a self-healing process and an attempt to transform it into an artistic language. The work unfolds across three rooms – three stages of passage – which reveal successive layers of experience. The first room presents a theatre of everyday life documented over nearly forty years, exposed in its banality and tragicomic quality; the second room becomes a gateway to deeper meanings, a space of immersion into the unconscious and symbolic visions; the third room presents ten acts of psychomagic performed by the artist between 2024 and 2025, which – although originally undertaken for therapeutic and health-related reasons – are here presented as works of art.

The central premise of the project is the conviction that the creative act and the healing act are inextricably intertwined. Each psychomagic act, in line with Alejandro Jodorowsky's concept, is a symbolic action carried out on the material plane, whose effects reach into the unconscious and transform its record. Recall Healing – the method developed by Gilbert Renaud – highlights the profound links between biological memory, family history, and the unconscious in relation to the emergence of illness. In this sense, the work reveals art as a unique symbolic language that enables “dialogue” with the body and the subconscious.

In the second room, filled with sound recordings of hypnosis and family hypnotherapy sessions, there emerges a clear reference to Arnold Mindell's concepts. His “dreaming while awake” and “dreambody” show that our symptoms are messages from the unconscious, and that the role of creativity is to carefully read and transform them. Objects presented in the second room – such as the drawing of a regression vision, in which the artist's parents appear as two snakes – depict a process of archetypal transformation described by Jung as alchemical. The act of absorbing poison and alchemizing it refers to Jung's process of *individuation*, where confrontation with the shadow leads to psychic rebirth. Dreams, visions, bodily symptoms, and life events appear here as invitations to which the artist responds by creating psychomagic acts.

In the third room, these acts are presented in the form of instructions accompanied by photographs and short commentaries. The minimalist form emphasizes the essence of the act: it is not about spectacle, but about the record of a process, a testimony of transformation. In this way – as Joseph Campbell observes in *The Hero with a Thousand Faces* – the individual path of the hero becomes at the same time a universal one. As in initiation rituals, individual experiences acquire an archetypal dimension, and the artistic act becomes a bridge between the inner and outer worlds.

The work thus constitutes a holistic artistic process in which – following the ideas of Jung, Jodorowsky, and Mindell – art and healing converge in a single field of experience. Creativity is defined as an act of response to the call of reality, and life as a continuous artistic practice.

The culmination of the project is the eleventh psychomagic act, performed live during the exhibition opening. This act was scheduled for a particularly significant astrological moment: the crossing of the last degree of Cancer into the zero degree of Leo. The final degree of Cancer symbolizes the closing of a cycle tied to home, lineage, and emotional conditioning, while the zero degree of Leo opens the space of a new thirty-year astrological cycle – a time of fuller self-expression, creativity, and self-awareness.

The artist enacts this passage together with four “astrological twins” – two from Poland and two from abroad – who share with her an almost identical planetary alignment at birth. This

collective action turns the event into an act that transcends the boundaries of individual biography. Exactly ten years earlier, seven “astrological twins” had gathered for their thirtieth birthdays as part of the artist’s master’s degree project.

The date of the opening is therefore of crucial importance: it is not only the moment of the physical presentation of the work, but an actual gateway into a new astrological cycle. In this sense, the project aligns with Joseph Campbell’s narrative of the hero’s journey: after undergoing initiations, crises, and transformations, the artist returns as a zodiacal Leo.